

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 236

Maribor, sobota 17. oktobra 1931

»JUTRA«

Za razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
velja mesečno prejetim v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 DinTelefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Gospodarska nesoglasja

Vedno bolj in vedno češče se v naši javnosti pojavljajo glasovi prizadetih gospodarskih krogov o težini današnje ekonomske krize, ki je v svoji logični nezapravnosti zgrabila tudi temelje gospodarskega življenja našega naroda in države. Pojavljajo se tudi razni apeli in ukrepi merodajnih činiteljev, da se omili zlo, ki nas je zgrabilo za vrat in nas duši, da se skoro ne moremo ganiti. Regulacija krušnih cen s strani centralne vlade in kasnejša dopolnilna regulacija v posameznih banovinah; že delj časa veljavni žitni monopol in v zvezi s tem določena cena pšenici, ki jo je treba kmetu odvajati; uporaba še vedno veljavnega zakona za pobiranje draginje itd., vse to so stvari, ki kažejo stremjenja za omiljenje krize.

V zvezi s tem je tudi apel banske uprave dravske banovine na hišne posestnike, naj upoštevajo novo nastale gospodarske in socialne razmere, ko so padle cene življenjskih potrebščin in se pod pritiskom splošne gospodarske krize znižujejo prejemki državnih uslužbencev in delavcev, dočim je povprečna višina najemnin zlasti v vseh večjih mestih še daleč nad zlato paritefo, ter naj v pravilnem pojmovanju socialnih potreb sedanje dobe znižajo najemnine, ker bi sicer morala to vprašanje rešiti država zakonskim potom. Istotako je s tem v zvezi zanimiv apel ptujskega mestnega načelnika tamonjšji in vsej ostali javnosti, ki konstatira, da draginja ni zadela samo konsumenta, ampak tudi kmeta. Povdarja, da razlog krize leži v prevleki razliki prodajnih in nabavnih cen ter da industrijska in druga podjetja zahtevajo razmeroma mnogo višje cene nego v normalni dobi. Apel končuje s pozivom na vse sloje, i na kmeta i na obrtnika i na vse druge kroge, naj čim bolj omeje svoje potrebe na najnujneje.

Vidimo in čujemo torej najrazličnejše zdravnike, kako nasvetujejo zdravniki, čujemo pa tudi, da je diagnoza bolezni skoro v vseh slučajih ena in ista: vzroki krize leže v nesoglasju cen kmetijskih in industrijskih produktov. Beseda draginja se danes ne more niti najmanj nanašati na produkte našega kmetijstva. Saj je splošno in vsakomur znano, da so te cene tekom zadnjih let, zlasti pa baš v zadnjem letu občutno padle, pri nekaterih predmetih celo za 50% in več.

Medtem pa so cene industrijskim izdelkom, ki jih kmet kupuje v trgovini na

Rdeči petelin pri Jasenovcu

STRAŠNA POŽARNA KATASTROFA. — ZGORELO JE 50 OBJEKTOV, ŠKODE JE OKOLI 2 MILIJONA Din.

NOVA GRADIŠKA, 17. oktobra. Te dni zvečer je izbruhnil v Krapju pri Jasenovcu ogromen požar, ki je nastal v hlevu bivšega poštarja Barberiča. Nesreča je hotela, da je ob izbruhu ognja pihal močan veter od severa. Ni trajalo dolgo, pa so bile tri hiše z gospodarskimi poslopji vred v plamenih. Ljudi se je polastila panika in so izgubili glave. Veter je raznašal snope isker daleč naokoli. Nesrečo je še povečalo to, da je odgovadala gasilska motorna brigada. V kratkem je gorelo 17 objektov, hiš, gospodarskih poslopji, hlevov in svinjakov. Ker so bile vse hiše lesene, se ni bilo mogoče ustavljati ognju. Prebivalstva se je lotil takšen strah, da so ljudje bežali iz gorečih hiš v sami srajci in spodnjih hlačah. Zgorelo je mnogo živil in sena, več krav, konj in posebno mnogo perutnine. Ker ni

so mogli domači gasilci obvladati katastrofe, so morali priti na pomoč ognjergasci iz Novske in Dubice. Vedenje imovitejših kmetov pa je bilo ob tej priliki tako nesocialno, da je bila potrebna intervencija srezkega načelnika, ki je velel vzeti bogatim iz hlevov konje in vprežno živino za pomoč pri gašenju. Ogenj je besnel cele tri ure in se je videl dvanaset kilometrov daleč. Šele ob treh zjutraj so se plameni zmanjšali, na pogorišču pa je tlelo še nadaljnjih 24 ur. Vsega skupaj je zgorelo 50 objektov. Gmotna škoda znaša blizu dva milijona Din. Prebivalstvo je v zelo bednem stanju, ker nima ne strehe ne obleke ne živil. Glavna briga srezkega poglavarstva v Novski je zdaj, kako bodo pogorelece prehranili, jih obekli in pravili pod streho vsaj čez zimo.

Veliki atentati pojasnjeni

ATENTATOR PRI JÜTERBORGU IN BIA TORBAGYJU JE MATUŠKA, KI GA NAPRAVLJA UTIS DUŠEVNO BOLNEGA ČLOVEKA.

DUNAJ, 17. oktobra. Včeraj so vso noč zasliševali Matuško kriminalisti iz Budimpešte in Berlina, predvsem kriminalni svetnik Gerzat. Po velikih protislovjih, v katere se je obtoženec zapletel, je priznal Matuška vse kar ima na vesti. Izjavil je, da je on edini jüterborški atentator in da je izvršil tudi napad pri

Bia Torbagyju. Te izjave so bile takoj vzete na zapisnik. Matuška je tudi izvršitelj atentata pri Anzbachu. Nadaljne napade je snoval na vlake Amsterdam - Pariz - Marseille - Ventimiglia. Oblati prihajajo vedno bolj do prepričanja, da je obtoženec slaboumen človek.

Smola zakonskih kandidatov

»SREČA«, KI JE SPRAVILA DRUGE V NESREČO.

SUBOTICA, 17. oktobra. Pred tukajšnjim okrožnem sodiščem se vrši zanimiva obravnava proti upravnemu odboru ženitbenega društva »Sreča«. To društ-

vo se je ustanovilo pred nekaj leti v Subotici kot protitež pogrebnim zavodom. Razni ljudje so vpisovali vanj fante in dekleta, ki so se nameravali oženiti, od-

malo, ostale skoro na enaki višini, ali pa so le neznatno padle. Tudi je ostala nespremenjena denarna vrednost kmetijskih delgov in davkov. Tako mora kmet danes za enako davčno plačilo, za enako anuiteto na odplačilo dolga, za enako količino platna in drugih potrebščin prodati dvakrat ali celo trikrat večjo količino žita, živine, vina itd. nego pred leti, ne da bi imel pri tem možnost, da svojo proizvodnjo podvoji ali potroji, ker ne bi imel za toliko blaga kupcev.

Toda nesoglasja v gospodarskem življenju gredo še daleč: zakaj nihče ne more tajiti, da cene živilom po mestih so padle v istem razmerju kakor so padle cene pri kmetiskem producentu. Danes

centu blago povprečno za 60—100% manj nego pri trgovcu na drobno ali pri mesariju v mestu itd. Vidimo torej: cene kmetijskih produktov so padle za več kot polovico, dohodki konsumentov so padli, cene kmetijskih pridelkov v trgovini na drobno pa so padle kvečjemu za 20%. Ta nesoglasja morajo naravno globoko posegati v potek gospodarskega življenja.

Zakaj vse to opisujemo? Zato, ker stojimo pred velikim dogodkom, ko bo narod izbral svoje zastopnike, in ker polaga narod velike nade v to, da bodo njegovi zastopniki baš reševanju teh vprašanj posvečali svojo prvenstveno skrb. Naravno je, da čudežev ne bodo mogli delati, naravno je, da ne bodo mogli ubiti

nosno omožiti. Kadar je član društva stopil v zakon, mu je organizacija izplačala doto kakor delajo to drugod društva, ki preskrbujejo svoje umrlih s posmrtnino. Mnogo ženitbenih društev je seveda propadlo, ker niso bila postavljena na zdravo podlago. »Sreča« pa je imela vsaj ta uspeh, da je posredovala v zadevah sklenitve mnogih denarnih zakonov. Toda končno je prišla tudi »Sreča« zaradi svojih manipulacij pred sodišče. Odbor, ki je upravljal društveno imovino, je tako slabo gospodaril z denarjem, da je državno pravdništvu na ovadbo članov vložilo tožbo. V razpravi sodeluje mnogo pričin in stvar je za Subotico naravnost mastna senzacija.

BOMBA V ITALIJANSEM TOVORNEM VAGONU.

RIM, 17. oktobra. V Benetkah je veliko razburjenje. Varnostne oblasti so odkrile v nekem tovornem vagonu, ki je vozil v Italijo les, peklenjski stroj. Bomba je bila tako temperirana, da bi se bila razpočila v vojaškem skladišču. Oblasti so eksplozijo pravočasno preprečile.

Vas brez dekleta.

BROD, 17. oktobra. V Šljivovevcih na Hrvaškem se je primeril zanimiv slučaj, da je ostalo selo brez dekleta. Še pred dvema mesecema je bilo v vasi 20 za možitev pripravljenih deklet, ki pa so vse imele srečo, da so se pomožile. Vaški fantje so danes brez deklet in nimajo nobene priložnosti, da bi se pozimi ženili v domačem kraju.

Calles — zopet diktator Mehike?

MEXICO, 17. oktobra. Bivši predsednik mehiške republike Calles je bil imenovan za vojnega ministra potem, ko je odstopila vsa vlada razen finančnega ministra. Do demisije je prišlo zaradi nemirnega političnega položaja v državi. Podoba je, da ima zdaj Calles zopet diktatorska pooblastila.

težkih uplivov svetovne krize na naše gospodarsko življenje.

Toda možna je regulacija cen življenjskih potrebščin, možno je, odstraniti nesoglasja med cenami pri producentu in pri posredovalcu med producentom in konsumentom, možne so zakonske uredbe glede znižanja najemnin, kakor so bile možne glede znižanja dohodkov državnih uslužbencev itd. Vsi, ki bodo šli v naš novi parlament se morajo zavdati velike in težke odgovornosti pred narodom in pred svojo vestjo, zavedati pa se tudi, da morajo vsa ta vprašanja obravnavati ne z demagoških in razredno-stanovskih vidikov, ampak z visokega vidika naših skupnih narodnih in državnih interesov.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

Pod užnica: CELJE

sprejemata hranilne vloge

na knj žice in tekoči račun. — Dovoljuje komunalna in hipotekarna posojila. — Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle najkulantneje.

PUPILARNO VAREN ZAVOD

ker jamči za vse vloge DRAVSKE BANOVINE s celim svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Za ⁸⁰⁰⁵
hladne
dneve!

Močne nogavice za strapac 10.- 8.-
Nogavice s svilo 15.- 12.-
Macco nogavice zelo trpežne 22.-
Volnene nogavice zelo tople 38.- 25.-
Triko rokavice znotraj voln. 16.-
Rokavice z okrajcem 25.- 20.-
Rokavice brez zaponk zelo moderne (Schlüpfer) 28.-
Trpežne spodnje hlače 26.-
Triko hlače s svilo preplet. 40.-
Mehke volnene hlače 40.-
C. BUDEFELDT,
MARIBOR, Gosposka ul.

Sanatorij v Mariboru
Gosposka ulica 49   Telefon 2358

Lastnik in vodja
kirurg dr. Mirko Černič

Najmoderneje opremljen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator žarnica „Hala“, „enterocleaner“

Posteljno perje in puh

nudi po nizkih cenah

Franjo Majer, Glavni trg 9

Veliko izbrilo
vsakovrstnih pletenin, oblek, jopic, vest, puloverjev itd. po zelo znižani ceni priporoča pletarna Vežjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in ceneno. 2491

500 dinarjev plačamo tedensko
zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana. Poštni predal 307. Znamko za odgovor. 2360

Kupim hišo
s trgovskim lokalom na prometnem prostoru, najraje v predmestju Maribora. Ponudbe poslati pod »N. K.« na upravo lista. 3065

Veliki lokal
za delavnico in prodajalno pripraven, električna razsvetljava in moč, z vpljavno plina in vodovoda, dam v najem. Vpraša se pri M. Berdajsu, Maribor. 3058

Slike za legitimacije
hitro, dobro in ceneno. Fotomayer, Gosposka ulica 39. 3001

Sobo in kuhinjo
oddam. Magdalenska ulica 34. 3073

Nagrobne vence
iz umetnih cvetic v veliki izbiri, trakovke za vence z zaželjenim napisom dobite pri C. Büdefeldt-u, Gosposka ul. 4. 2868

Pred eventuelnim nakupom
izvolite si ogledati mojo veliko zalogo, v kateri imam veliko izbiro najboljših vrst emajlirane posode, med katerimi najdete tudi znamko »Herkules«, to je ono, za katero jamčim in jo, če bi pri normalnem kuhanju pokala, zamenjam **brezplačno** za novo. Nadalje imam prvovrstno aluminijasto posodo, prvovrsten porcelan karlovarskih združenih 6 tovarn »EPIAG«, nadalje enostavno in brušeno steklo, namizno orodje vseh vrst, leseno robo itd. Od mojih itak nizkih in konkurenčnih cen vam pri eventuelnem nakupu dam od celokupnega zneska še 5% popusta v blagu ali gotovini. Najtopleje se priporočam in ostajam z odličnim spoštovanjem **Albert Vicel**, trgovina s kuhinjsko posodo in hišnimi potrebščinami, Maribor, Gosposka ul. 5. 2906

Ženini in neveste
opazujte izložbe Fotomayerja, Gosposka ulica, dobra slika, moderna izdelava, nizke cene. 3000

Baržunasta obleka
je lepa. Novi vzorci, najnižje cene pri Srečku Pihlarju, Maribor, Gosposka ul. 5. 2904

Miss Edith Oxley
daje angleški pouk in konverzacijo. Prevzame tudi tehnične in druge prestave. Gosposka ul. 52 I. 3069

Mebilirano sobo,
snažno, solnčno, poseben vhod, električna luč, takoj oddam, Stritarjeva ul. 5 I. 3078

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno **Franjo Ambrožič**, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Rabljene avto in moto gumi plašče
kupi v vsaki količini mehanična delavnica **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ul. 14. 1566

Ako hočete,
da bodo Vaši ovratniki, ki jih daste v pranje, tako lepi kakor novi, potem jih oddajte samo k **Triumfu**, Pavel Nedog, XIV.

Elektromotorje »Škoda«,
0.25 do 30 kon. sil na skladišču pri Ilič & Tichy, elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ulica 16. Elektromontaže tovarn in stanovanjskih poslopij. Na zahtevo brezplačne ponudbe.

Lastni pridelek vinski mošt

liter Din 6.— se toči v točilnici

Dolajš, Maribor
Stritarjeva ul. 7.

Kupujte za Vašo ženo
Kupujte za Vašega soproga
Kupujte za Vaše otroke
Kupujte za Vaše starše
Kupujte za Vaše sorodnike pri

Srečku Pihlarju
MARIBOR, Gosposka ul. 5.
Jamčim, da boste zadovoljni!

Vinotoč

Nasko
izborno staro vino po 8 in 10 Din
sladko novo pa po Din 4.—

Soomnite se CMD!

Hišo s trgovino in stanovanjem
za Din 55.000, hipoteka Din 20.000. — Malo hišo s 1000 m² 65.000. Hipoteka Din 20.000. Posredovalnica Rapid, Gosposka ul. 28. 3076

Ženini in neveste!
Ne pozabite na geslo: »Solidno in poceni«, katera ugodnost se vam nudi pri nabavi žimnic, vložkov, divanov in vseh tapetniških zidolkov. Tapetnik **Novak**, Slovenska ul. 24. 3081

Moderni otroški voziček
dobro ohranjen, ceneno na prodaj. **Pihler**, Tržaška cesta 39 I, desno. 3082

Sobo in kabinet
za obrt ali pisarno tik kolodvora oddam. **Aleksandrova** 48. 3082

Prodaj
en vagon prvovrstnega belega krompirja. **Jamšek Jožef**, posestnik, Sv. Križ 36, pošta Zg. Sv. Kungota. 3061

Ceneno na prodaj.
Avtomobile različnih znamk, velike in male, luksuzne in tovarne. Garaža **Völker**, Kersnikova ul. 1. 3093

Stanovanje
3 sobe in pritlikline, novo, Vrbanova 61 oddam s 1. novembrom. 3084

Opremljeno sobo
z 1 ali 2 posteljama, električno razsvetljava s posebnim vodom oddam tudi s hrano. **Studenci**, Vodnikova ul. št. 3. 3091

»Singer« šivalni stroj
na prodaj za 500 Din. Tezno, Ptujška c. 63. 3092

Na hrano
opoldan in zvečer sprejem. Gosposka ulica 58, II. vrata 3. 3087

Lepa vila,
novozidana, priložnostni nakup, dve stanovanji; potrebna gotovina 75.000 Din. Velik valčni mlin, mesečno 20 vagonov, novi stroji Din 800.000. Gostilne v najem. Posredovalnica Rapid, Gosposka ul. 28. 3094

Štedilnik malo rabljen
na prodaj. Krčevina, Aleksandrova c. št. 21. 3085

Stanovanje 2 sobi in kuhinjo
oddam s 1. novembrom. **Viktor Parmova** ul. 11. 3051

Eksportna hiša, LUNA'
Maribor, Aleksandrova 19

nudi cenjenim odjemalcem po izredno nizkih cenah iz lastne pletarne:

Otroške puloverje od Din 30.— naprej

Ženske puloverje od Din 50.— naprej

Moške puloverje od Din 60.— naprej

Nogavice otroške od Din 4.— naprej

Nogavice moške od Din 4.— naprej

Nogavice ženske od Din 8.— naprej

Razen tega pletene spodnje majce od Din 14.— naprej, spodnje hlačice od Din 18.— naprej in vso drugo zimsko blago v veliki izbiri. 3075

Srečke za vse razrede državne razredne lotarije dobite v prodajalni

Bančna poslovalnica Bezjak, Gosposka 25

SLIVOVKA RUM KONJAK LIKER

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Na debelo!

Na drobno!

Na prodaj: Gostilna in trgovina s trafiko

in inventarjem, dva orala zemlje, konji in vozovi za Din 180.000.—. Poniudbe na upravo »Večernika« pod »Ugodno«. 3064

Za žolo kupujemo samo na Slomškovem trgu števil. 6. Ljudska tiskarna Maribor.

Žrebanje drž. razr. loterije

Včeraj so bili izžrebani naslednji večji dobitki državne razredne loterije:

2x Din 1.202.000	38023
2x Din 502.000	22024
2x Din 10.000	25696 49479 69644
2x Din 4.000	45482 47114 49243 4735 48982 70937 9464
2x Din 2.000	1089 32808 36090 90966 150 3296 5355 5606
5799 9738 20463 28282 40494 40652 44246 48259 51355 70703 71261 80498 82444 82670 95088.	

Zaradi telefonskega sprejema ne jamčimo za točnost. Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije: BANČNA POSLOVALNICA B E Z J A K. MARIBOR. Gosposka ulica 25.

Toč m dobri dalmatinski vinski mošt

črni po 8 Din, vsakemu gostu podarim po eno slano ribo.

Dalmatinski vinotoč

Franc Čelar
Maribor,
Aleksandrova c. 49

Blago

za obleke in plašče v veliki izbiri pri

J. N. Šoštarč-u
Maribor, Aleksandrova 13

Za jesen in zimo

Klobuki moški!
Klobuki ženski!

Najnovejši pariški in dunajski modeli. Popravila se izvršijo hitro in ceneno!

IVAN in HELENA KVAS,
Maribor, Aleksandrova c. 32

Inserirajte

v
»Večerniku«

Modne novosti

ša dame in gospode ter ziviljske potrebščine v modni trgovini

ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

Peramentni papir

dobite pri
TISKOVNI ZADRUGI
Maribor, Aleksandrova 13

Čaj nove žetve

je prispel

Ceylon Orange Pekoe 10 dkg D	9.-
„ Flowery	10 „ „ 12.-
Carska mešanica	10 „ „ 15.-
Obiteljska mešanica	10 „ „ 16.-
Barjeeling Flowery	10 „ „ 18.-
Five o'clock Tea	10 „ „ 20.-
Brittanie mešanica	10 „ „ 25.-
Goldtippend mešan.	10 „ „ 25.-

Velika izbira čaja v zavojčkih manih svetovnih znamk v vseli cenah.

Z. Anderle
MARIBOR

Sedaj

ko pada svetovna valuta padajo tudi dnevne cene...

Zato Vas vabimo k nakupu za jesen in zimo ravnokar došlih novih modelov plaščev, oblek, bluz in raznega zimskega blaga.

Sedaj so cene zelo povoljne!

Moda postaja vedno bolj praktična, novi plašči so daljši in bolj komodni, posebno s krznom opremljen plašč olepša vsaki model. — Mi Vam nudimo naše takozvane šlagerje, damski plašč z umi. svilo cel podložen in z imit. krznom opremljen sedaj samo za Din 560.—.

Veletrgovina

Trgovski dom, I. Pregrad

Maribor, Aleksandrova cesta 25 in Čafova ulica

